

Суб'єкт подання:  
депутат обласної ради Александров П.А.

Додаток \_\_\_\_\_  
до рішення \_\_\_\_\_ сесії  
обласної ради VIII скликання  
від \_\_\_\_\_ 2025 року № \_\_\_\_\_

## **ЗВЕРНЕННЯ**

### **Херсонської обласної ради VIII скликання до Верховної ради України, Кабінету Міністрів України щодо необхідності внесення змін до законодавства стосовно встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни цивільним особам, постраждалим від збройної агресії Російської Федерації**

Херсонська обласна рада звертає увагу на проблеми правозастосування законодавства України у сфері надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни цивільним особам, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації, зокрема внаслідок незаконного позбавлення особистої свободи під час тимчасової окупації територій України.

У період тимчасової окупації правобережжя Херсонської області значна кількість цивільних осіб зазнала незаконних затримань, утримання в підвальних приміщеннях, катівнях, місцях несвободи, піддана фізичному та психологічному насильству з боку збройних формувань держави-агресора. Наслідком таких дій стали тяжкі ушкодження здоров'я, стійка втрата працездатності та встановлення інвалідності, що підтверджується висновками медико-соціальних експертних комісій із зазначенням причини інвалідності: захворювання або інші ушкодження здоров'я, пов'язані з позбавленням особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Саме завдяки стійкості, незламності та громадянській позиції таких осіб, яких окупаційна влада намагалася залякати, зламати та змусити до співпраці шляхом катувань і незаконного позбавлення волі, Херсон вистояв і отримав почесний статус міста-героя. Ці люди стали жертвами війни не менше, ніж ті, хто зазнав поранень унаслідок обстрілів або бойових дій.

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» визначає категорії осіб, яким може бути надано статус особи з інвалідністю внаслідок війни. Зокрема, пунктом 16 статті 7 Закону передбачено надання такого статусу особам, які стали особами з інвалідністю внаслідок травм, поранень, контузій, каліцтва або захворювань, одержаних під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України у період дії воєнного стану. Та пункт 4 статті 7 цього Закону поширює дію соціального захисту також на цивільних осіб, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранень чи інших ушкоджень

здоров'я, одержаних від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння на територіях, де проводилися або проводяться заходи з відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації, у тому числі після 24 лютого 2022 року.

Таким чином, законодавство вже визнає право цивільних осіб на статус особи з інвалідністю внаслідок війни у випадках, коли ушкодження здоров'я є прямим наслідком бойових дій або воєнної агресії, незалежно від участі таких осіб у виконанні завдань оборонного характеру.

Разом з тим, чинне нормативно-правове регулювання не містить чіткої та однозначної правової норми щодо осіб, які стали особами з інвалідністю внаслідок незаконного позбавлення свободи, катувань та нелюдського поводження під час тимчасової окупації, хоча такі дії є складовою збройної агресії та воєнних злочинів. На практиці це призводить до відмов у наданні статусу особи з інвалідністю внаслідок війни виключно з формальних підстав, зокрема через відсутність факту безпосередньої участі у заходах із забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Водночас причинно-наслідковий зв'язок між збройною агресією Російської Федерації, незаконним утриманням цивільних осіб у полоні та отриманими ними ушкодженнями здоров'я є очевидним і підтверджується матеріалами кримінальних проваджень, документами правоохоронних органів, довідками про перебування в місцях несвободи, медичними документами та висновками МСЕК. Ігнорування цієї категорії постраждалих осіб суперечить принципам соціальної справедливості, рівності перед законом та міжнародним зобов'язанням України щодо захисту жертв збройного конфлікту.

З огляду на викладене, з метою усунення прогалин у правовому регулюванні, забезпечення єдиного підходу до застосування норм Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та відновлення соціальної справедливості, Херсонська обласна рада звертається з проханням розглянути питання внесення змін до законодавства України, якими передбачити можливість надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни цивільним особам, які стали особами з інвалідністю внаслідок незаконного позбавлення особистої свободи під час тимчасової окупації територій України, за умови наявності документального підтвердження причинного зв'язку між збройною агресією Російської Федерації та отриманими ушкодженнями здоров'я.

Внесення таких змін забезпечить справедливе визнання внеску та страждань усіх осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації, дозволить надати їм належні соціальні гарантії та утвердить принципи законності та справедливості щодо осіб, які зазнали шкоди внаслідок воєнних дій.